

Lévai Újság

független gazdasági, kulturális és kritikai hetilap

V. ÉVFOLYAM

21. SZÁM

1938. MÁJUS 25.

Folytatják a közmunkákat

Az utóbbi napok eseményeivel kapcsolatban a tájékozatlan polgári lakosság körében számos ismeretlen forrású, gyakran minden komoly alapot nélkülöző hír terjedt el. Többek között Léván is, hogy azonnali hatállyal beszüntetik az összes közmunkákat és pedig a katonai vonatkozású középítkezéseket épügy, mint a járásbíró és az uszoda építkezését. A hivatalos jelentés, mely közölte, hogy csupán két korosztály behívásáról van szó egy rendkívüli gyakorlat törvényes keretén belül és nincsen szó mozgósításról — megnyugtatólag hatott a lakosságra, de különösen az a hír, hogy a középítkezések megszakítás nélkül folytatódni fognak.

A járásbíró és telken nagyban folynak az alapozási munkálatok, amelyeknek gyorsaságát nem akadályozza talajvíz, noha ezzel a komplikációval számolni kellett.

Az uszoda építkezésénél az ellenőrző mérnök távozásá folytán a medence építkezése néhány napos halasztást szenved ugyan, de a vendéglőépület falainak felrakása megszakítás nélkül folyik és amint megfelelő helyettest sikerül állítani az ellenőrzéshez az egész építkezés változatlan tempóban megy tovább. A nagyszabású munkában, annak technikai keresztülvételében kisebb módosítások történtek, amelyek közül a leglényegesebb az, hogy a vízvezet nemcsak a Percéből és a Podluzsanykából veszik, hanem kiegészítéssel és óvatosságból két nagy tartalék-kutat is ásnak a nagymedence pedig közepén is kap lépcső-lejáratot.

A részleges csatornázás pályázatát az országos hivatal még nem hagyta jóvá, de kilátás van arra, hogy rövidesen megtörténik és az új csatornahálózatba már a járásbíró épülete is bekapcsolódik.

Lesz-e háború?

Ez a kérdés foglalkoztatja Európa egész népét. A kisebb dunamenti államok rémülete napról-napra nő az ausztriai események után, pedig félelmük alaptalan, mert mi is kell a háborúhoz?

Elsősorban pénz, másodsorban rengeteg sok nyersanyag, élelem s harmadsorban pedig elszánt és idealizmussal áthatott katonaság.

Nézzünk körül Európa összes államai között, nézzük meg költségvetéseiket s látni fogjuk, hogy majd minden állam költségvetése deficittel záródik, tehát pénzzavarokkal küzd.

Ha ezen pénzzavarok mibenléte után kutatunk, rájövünk, hogy ennek nagymértékben a világháború által előidézett károk az okai, melyek mint a győzőre, mint a legyőzöttre nézve egy emberöltőre terjednek ki.

Ez így volt a múltban is. Ha az ember figyelmesen olvassa a történelmet, rájön arra, hogy nagyobb háborúk átlagosan 50—60 év múltán szoktak kitörni. Azon idő alatt úgy a győző, mint a legyőzöttnek rendbe kell szedni államháztartását, a háborús rokkantak és özvegyek segélyezésén kell munkálkodni, esetleg a hadisarc megfizetését kell kinyögni s csak azután gondolhat egy újabb háborúra, melynek előkészületei is hosszú éveket vesznek igénybe.

Emellett élnek még, — sőt katonaköteles lenne még számos háborút viselt ember, — akik átéltek a háborút és a forradalmakat minden borzalmival, kikkel nagyon nehéz lenne egy újabb háborút kezdeni.

Ebből a szempontból is új emberöltőnek kell jönni, amikor már a régi generáció esetleg kihalt és nem lesz, aki megméltelje a hazáért lelkesedő ifjúság idealizmusát.

Ha erről az oldalról nézzük a dolgokat, le kell szögezni a tényt, hogy a világháború befejezése csak 20 éve volt, tehát még legalább 30 évig újabb háborúra nincs kilátás.

A háború azért sem lehetséges, mert hiszen a nemzetek még a lezajlott háborúokozta károkat is alig tudták kiheverni s nincsenek abban a helyzetben, hogy egy új háború — mely talán még bonyolultabb és hosszabb ideig tartó lenne, mint az elmúlt világháború — anyagkészletét már fel tudnák halmozni.

A jelenlegi legfontosabb háborús anyag a benzin, az érc, az élelem (gabona) s köz tudomásu, hogy mindezekből hiánya van a legtöbb európai államnak kivéve Franciaországot és Angliát úgy, hogy Franciaország és Angolország nélkül egyik európai állam sem kockáztathat háborút.

Ausztria esete ne hozzon bennünket kísértésbe. Az osztrák nép nyomorgott és Hitler eszméi megváltást ígértek s különösen az intelligenciát ragadták magukkal, gondolván, hogy majd jobb elhelyezkedési és megélhetési körülmények közé kerülnek.

Igy történhetett meg aztán, hogy Ausztria lakossága Hitler eszméitől átítatva maga kívánta Ausztriának Németországhoz való csatlakozását. Amennyiben Ausztria elmentált volna, akkor a csatlakozás aligha történhetett volna meg.

Hogy Ausztria mit vezetett ezzel, az már köztudomásu. Mindenesetre a Cseh-

szlovák állam helyzetét nem lehet vele összehasonlítani.

Elsősorban is Csehszlovákiát Franciaországhoz barátsági viszony fűzi és az európai egyensúly és Csehszlovákia stratégiai fekvése Ausztria és Franciaország érdekközösségébe tartozik.

A helyzet ma majdnem ugyanaz, mint volt 1914-ben Szerbiának, amikor az osztrák-magyar haderők a kis Szerbia ellen felvonultak azzal a meggyőződéssel, hogy sapkájukkal is leverik és mi történt? Jött a világháború, az Osztrák-Magyar monarchia és szövetségeseinek bukása és a kis Szerbia a világháborúból megnagyobbodva került ki.

Ezen események még nemrég játszódtak le s ma Hitler, aki a háború borzalmát átélte s tapasztalta, mit jelent az angol tengeri blokádnak, az angol körülzáró politika, amikor Németország körülveve nyersanyag, pénz és élelem nélkül háború továbbvitelére nem volt képes.

Éppen azért nem kell attól tartani, hogy Németország fegyverrel támadná meg bármelyik európai államot, különösen olyant, ahol ellenállásra talál, mert nem teszi ki magát annak, hogy esetleg hasonló körülmények közé kerüljön, mint a világháborúban.

Mozi műsorok:

SZERDA, CSÜTÖRTÖK.

Apoló mozgó: A hazai filmgyártás egyik leghatásosabb alkotása: »Az ő szemfényes«. A mai életből vett társadalmi dráma. **Főszereplők:** Zita Kabátová, Jiří Dohnal, Lola Janečková, Lida Ondrová. **Csütörtökön d. u.** ugyanez a műsor népies helyárrakkal!

Orient mozgó: »Ben Hur. Ramón Novarro. Minden idők legnagyobb monumentális filmjében!

PÉNTEK, SZOMBAT, VASÁRNAP.

Apolló mozgó: A mai idők legaktuálisabb filmje. Szenzációs fordulat a kínai-japán háborúban. Angol fegyverek Kínában. Titokzatos kémkedés Sanghajban: »Sárga ördög« a címe az izgalmas nagyfilmnek. **Főszereplők:** Valerij Inkišinov, Griffith Joh, Adrienne Renn, Alan Napier. **Vasárnap d. u.** ezen film népies helyárrakkal!

PÉNTEK, VASÁRNAP.

Orient mozgó: »A negyvenéves asszony«. A veszedelmes életkor minden vihára és szenvedélyessége és a serdülő leánykor összecsapásának gyönyörű regénye. **Főszereplők:** Lil Dagover, Karl Schönbeck, Sabine Peters. Csak felnőtteknek!

HÉTFŐ, KEDD.

Orient mozgó: »Guillotine« a leghatalmasabb forradalmi dráma! Dickens »Két város« című regényének, remekbe készült filmváltozata. **Főszereplők:** Ronald Colman, Elisabeth Allan.

Az Eucharisztikus Kongresszus

Május 22-én vette kezdetét az Eucharisztikus Kongresszus, amikor Magyarország kitért a kapuit a világ minden részéből ideseregülő vallásos emberfőmeleg előtt. Magyarország és fővárosa hónapok óta készülődik erre a hatalmas eseményre, amely egy teljes hétig, május 29-ig Budapest felé fordítja a nemzetek tekintetét. Minden kicsinosítva, újjáépítve, megszépítve várja az ideérkező százezreket. Egyház, állam, főváros egymással versenyezve igyekszik, hogy kitégyen magáért. Ez a felfokozott igyekezet, ez a lelkes készülődés minden bizonnyal megtermi a maga gyümölcsét. A nagy vendégvárásról, az éppen befejeződő munkálatokról, az utolsó sinitásokról készített gyorsfényképeinket mutatjuk be az alábbiakban.

A főbizottság

A kongresszusi fáradhatatlan igyekezettel készítette elő a főbizottság, amelynek elnöki tanácsa a következőkből áll: Huszár Károly volt miniszterelnök, Zsembery István, Czapik Gyula, Bangha Béla és Mihalovits Zsigmond tb. kanonok, aki egyúttal az előkészítő főbizottságnak a legtöbbet tevékenykedő lelkes ügyvezető igazgatója is. A vállvetett, odaadó munkának meg is van a kívánt eredménye.

Számok a kongresszusról

Markos Béla dr. a következőképpen volt szives informálni a vendéggondozó hivatal munkásságáról és azokról a nagyarányú előkészületekről, amelyek a százazrek fogadását megelőzik.

— Első teendőnk a szállodák és penziók helyeinek biztosítása volt, azután a magánlakásokat szerveztük be. A főváros lakosságának óriási áldozatkészsége főként a legutolsó hónapban mutatkozott meg, úgy hogy e pillanatban 25.000 szobában 50.000 ágy áll négy csoportra osztva, felülvizsgálva rendelkezésre. A szobák ügyében már a vendégekkel is lebonyolítottuk a levelezéseket, s így ezek a szobák teljesen készen várják a lakókat. Ide kell számítanom az internátusok 5000 és az iskolák 50—60.000 férőhelyét, amelyeket a zarándokok számára veszünk igénybe.

— A legolcsóbb szállás egy éjszakára egy pengő lesz. Az iskolákban viszont teljes ellátást három pengőért adunk. A szállásul igénybevett iskolák közelében egy-egy központi étkezőt létesítünk, ahol hatósági élelmiszeri jegyek ellenében lehet étkezni. Az internátusok lakói bent az internátusban kapnak ellátást.

— A magánlakásban elhelyezett vendégeknek reggelit a lakásukon szolgálnak fel, míg ebédet és vacsorát a lakásukhoz legközelebb eső, megfelelő kategóriájú vendéglő szolgáltat ki. A penzió és hotelvendégek természetesen helyben étkeznek. Szállodai szobákat csak teljes penzióval adhatunk ki. A dunaparti luxusoteleket 32 pengőbe kerül személyenként a teljes ellátás, az első-

osztályú szállókban ez 27 pengő lesz. A legolcsóbb szállodai ellátás napi háromszori étkezéssel 13 pengő.

Tizennégy méteres kettős kivilágított kereszt

A kongresszus ideje alatt fényben ragyog majd egész Budapest. Az átalakított Hősök-terén már hatalmas méretű oszlopokat állítottak fel, amelyekre koszoru formájában kilenc-kilenc nagy burát szereltek és ezekben nagy fényerejű lámpákat helyeztek el. A kongresszus főünnepségeinek színhelyéhez, a Hősök-teréhez vezető Andrásy-úton éppen most szerelik azokat a hatalmas lámpákat, amelyek az eddigi lámpák kiegészítésére, megerősítésére szolgálnak. A díszvilágítással ellátott középületeken: a Váron, a Citadellán, a Halászbástyán, stb. kívül fénybe borítják a Bazilikát, a pasaréti templomot és tizenkét szobrot is. A Ferenc József-terén tizennégy méter magas hatalmas kettőskereszt világít majd bele az éjszakába.

Százharmincötezer ülőhely a tribünökön

A főváros útépitési osztálya is igen nagy igyekezettel készül az Eucharisztikus Kongresszus vendégeinek fogadására. Átalakították és hatalmas méretűvé fejlesztették a Hősök-terét, amelyről eltávolították a fákat, szökőkútakat, virágágyakat stb., hogy az aszfaltot, illetve mozaiklapokkal kirakott óriási területen százezer ember vonulhasson fel. Ilyen felvonulási terepünk ezidáig nem volt. A 300.000 pengős költséggel átalakított tér természetesen az Eucharisztikus Kongresszus után is rendelkezésre áll a hazafias felvonulásoknak.

A kongresszusi vendégek elhelyezésének céljára igénybe vették a városligeti tó területét is, amelynek alját teljesen újonnan burkolták. Itt, a Hősök-terének három oldalán, valamint a parlament előtt épült tribünökön 135.000 ülőhely lesz. Az említett helyeken összesen 400.000 embert lehet elhelyezni.

A Bazilika környékét tökéletesen rendbehozták. Lebontottak egy házat, ami által a Bazilika kiszabadult a ránehezülő házak tömegéből. A ház helyét összekapcsolták a már ott lévő kis térséggel, kiaszfaltolták és ezáltal nagyobb méretű szabad térséget teremtettek a templom látogatóinak zavartalan közlekedésére.

A minap nyitotta meg a polgármester az óbudai kivezető főutat, az Arpád fejedelem-utját, amelynek tökéletes vonalán sokkal kedvezőbb benyomások között érkehetnek Budapestre az autós-vendégek, mint eddig. A főváros kerteszele ugyancsak igyekezett kitenni magáért.

Budapest, mint vendéglátó házigazda, jó magyar szokás szerint kicsinosította, rendbehozta házatájkát, hogy vendégeit illoen, harsány »isten hozotta«-al fogadhassa.

— Csak a drágítást adják olcsón?

Mindenfelé

keresik a beteg világhelyzet megjavítására a csodaszert. A súlyos válságok egymást érték az utóbbi években és ezek a válságok már kissé hosszúra nyúlnak. Idestova husz esztendeje már, hogy a világháborús kataklizma befejeződött, de még mindig érezzük pusztításainak átkos és nyomasztó terheit, mintha a háborus vérzivartart csak a legközelebbi tegnapok temették volna el. A világhelyzet, mint láthatjuk, beteg, nagyon beteg és ezt a betegséget csak nehezen tudják orvosolni az orvosprofesszorok — pedig már végtelenül sok politikai orvosprofesszor próbálkozott a gyógyszerekkel. Hosszabb-rövidebb ideig kísérleteztek — aztán vagy a tudományuk mondott csődöt, vagy a páciens vesztette el az orvosba vetett bizalmát.

Az államok gazdasági kibékülése és együttműködése — ez a szent gondolat — csak úgy válhatik áldásos valósággá, ha a politikai orvosdoktorok végtelen serege teljes őszinteséggel, minden melékgondolat nélkül ül le egymással tanácskozni és az egyetemes emberi érdekeket elébe helyezi a fondorlatoknak és a ravaszágok tömegének.

Emlékeztünk még... A nagy világháború megindulásának évében, a nagy politikusok véres színjátékot rendeztek: embereket gyilkoltattak le, házakat, templomokat, iskolákat, falvakat és városokat lövtek rommá, a szántóföldeket lövészárkokkal, drótsövényekkel és ágyulátszékkel tették használhatatlanná, virágzó ipartelepeket romboltak le. Ez a véres színjáték teljes négy esztendeig tartott, megrendültek a világ pillérei, özvegyekkel és árvákkal lettek népek az országok — azután összeültek ismét a nagy politikusok, hogy módot találjanak arra, hogy orvosolják a véres színjáték sebeit, hogy megszüntessék a háborus évek bajait, hogy elfeledtessék a szenvedéseket és valami úton-módon ismét megelégedettséget, jólétet teremtsenek, az ezirányú munka most is folyik még a darázsfészkekhez hasonló világhelyzetben és remélnünk kell, hogy végre is elérkezik az a nap, amikor a népek sorsának intézői igaz jószándéktól hajtva, őszintén és igazán megteremtik azt az igazi békét, amelyre olyan nagy szüksége van az agyonhajszolt emberiségnek...

Ennek a békének a megteremtésére irányul most minden országok vezetőinek gondja... A tanácskozások egyre tartanak. Tanácskoznak... és a beteg világhelyzet betegágya mellett az orvosprofesszorok egyre váltakoznak.

Bizunk benne, hogy ezek a tanácskozások meghozzák a kívánt eredményt és remélnünk kell, hogy meghozzák azt, ami után annyira áhítunk: a teljes, tökéletes gyógyulást... (K.)

— **Megtámadták az erdőőrt.** Dodok Sándor garamlöki cigány a feleségével együtt fáért ment az erdőbe. Javában vágta a fát, amikor tetten érte őket az erdőőr. Az erdőőr figyelmeztette Dodokot s kiküldte az erdőből. Dodok nem hallgatott rá, hanem tovább vágta a fát. Az erdőőr félrelökte Dodokot, Dodok felesége rátámadt az őrré s pofozni kezdte, majd Dodok fejét ragadott s agyon akarta verni az erdőőrt, akit szorongatott helyzetéből társa mentett ki. A komáromi kerületi bíróság 10—10 napi fogházra ítélte a harcias családot, azonkívül 100—100 korona pénzbüntetésre.

— **Kereskedők a nyári időszámításért.** A csehszlovák kereskedők központi tanácsa illetékes helyeken akciózt indított annak érdekében, hogy a nyugati államok mintájára vezessék be Csehszlovákiában is a nyári időszámítást. Az akciózt azzal indokolják, hogy a nyári időszámítás sok előnyt jelent az alkalmazottaknak, ezenkívül a lakosság széles rétegei az esti világítás csökkenése révén anyagi előnyökhöz jutnak és kisebb megtakarításokat érhetnek el.

I. oszt. gyümölcsfák beszereshetőek

Gyümölcsösét és kertjét szakszerűen rendbehoztja

Ifj. Holló Géza

okl. kertész LÉVA.

Városi faiskola, Lövölde mellett.

Ugyanott szőlőoltványok és bokorrózsák beszereshetőek.

Értesítések beadhatók a Feldman trafikba, vagy Kákonyi vendéglőbe. Telefon 56. —

Ahogy én látom...

A színházi szezon végén Földes direktor is megerőltette magát. A roppant hálás lévai közönségnek, aki bizony sokszor megérdemelten is kitarított mellette, az utolsó napokra felhozta vendégszereplésre Salamon Belát. Jó üzletet csinált a Direktor úr. A színház tömve volt, mert mindenki látni és hallani kívánta a kitünő komikust. Négy hét alatt, azért a súlyos ezresekért, amelyeket a lévai közönség a színház pénztáránál leadott, Földes direktor úr több kiváló művészt is szerepeltethetett volna a lévai színpadon. Mi tudjuk legjobban, hogy a lévai közönség nagyon is meghálálta volna ezt a kis szíveséget. De Földes Dezsőnek ilyesmihez nincs szíve, pedig jövőre is meg akarja látogatni Lévát!

HIREK

— Dicséret illeti városunk vezetését a kákai út rendbehozataláért. Sok küzdelem, többszöri nekifutás, nem lankadó fáradozás és költségkímélés nélkül végre olyan állapotba került a kákai út, amelyre máris büszkék lehetünk. Teljesen átérzve a lakosság intencióit már a padokat is elhelyezték oda, ahol azok bátran és nyugodt lélekkel elhelyezhetők. De talán jobb lett volna azokat, vagy legalább is azok egy részét ülőkéjükkel a város felé fordítva leereszteni. Erről a helyről gyönyörű kilátás nyílik a Síklóásra, a fejlődő Újtelepre és nagyon sokan vannak, akik szívesebben elgyönyörködnek a táj szépségeiben, mint a sétáló emberekben.

— **Megható jelenet játszódott le Alsózssecsén** a napokban. Kemény Sándor fiatal gazda örök hűségét esküdtöt választottjának, mielőtt azonban ezt megtette volna, felkereste a hősök emléksobrát, amelyen édesapjának neve is ott van és hatalmas élővirág-koszorút helyezett el annak talpazatára. A fiui szeretetnek, ragaszkodásnak és tiszteletnek ezen tanujelét mély meghatódással nézte végig a falu népe.

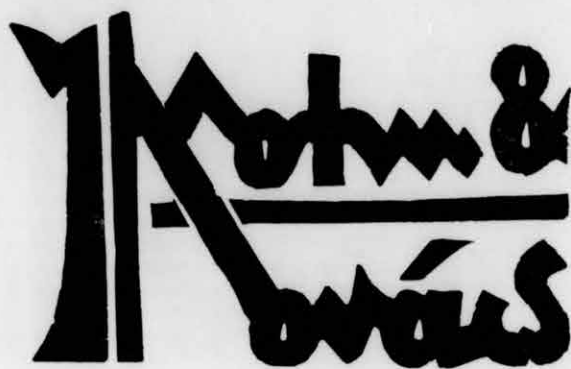
— **A beszercebányai kereskedelmi és iparkamara** folyó hó 17-én tartotta Pauliny Vilmos kamarai elnök elnöklése alatt választmányi ülését. Az iparkamara titkarsága a kamarai kerület különböző helyein kamarai napokat rendez, melyek igen jól válnak be és nemcsak az érdekeltek fogadják szimpátiával a kamarai napokat, de a hivatalok is. Kamarai napok voltak eddig Feleden, Rimaszombaton, Aranyosmaróton, Verebélyen és Újbányán. A kamara a szabadalmi bíróságba vidékünkéről a következő kamarai tanácsosokat jelölte: Ing. Procházka János cukorgyári igazgató Oroszka és Ing. Pokorny Bohumil malomigazgató Léva. A választmány elvileg kimondotta, hogy az országos hivatalnak előterjesztést tesz a kevésbé látogatott állatvásárok csökkentése illetve törlése érdekében. A könyvvezetés bevezetését a tanonciskolákban javasolta a választmány, mert az minden iparvállalat rendszeres vezetésének alapját képezi. A választmány az ipari rendőrség létesítését ismételt elvetette a kamarai központ ismert indokainál fogva. A tanonc egyesület és az idegenforgalom segélyezését határozta el.

— **Kivonják a forgalomból a régi okmánybélyegeket.** Mihelyt a régi készletek elfogynak, az eddigi okmánybélyegeket kifogják a forgalomból vonni. F. évi szeptember 30-án túl a régi okmánybélyegeket érvényüket veszítik.

— **A garamlői cserkészcsapat felavatás ünnepélye.** Jelentettük már, hogy Garamlőkön ismételt megalakult a cserkészcsapat. A csapat felavatását nagyszabású műsoros ünnepély keretében vasárnap 29-én délután 3 órai kezdettel tartják meg Garamlőkön. Az ünnepélyen a lévai cserkészek és cserkészlányok is részt vesznek. 80 tagú énekkar szobnól szobnól népdalokat ad elő. Felhívjuk a közönség figyelmét ezen ünnepélyre, amelyen mindenkit szeretettel látnak a cserkészfiúk. Vasárnapi wendünköt töltjük el Garamlőkön a cserkészfiúk közt!

— **Balesetek Léva környékén.** Szabó Róza löki 50 éves paraszasszony az uccán sietett haza, mikor arra jött egy szekér. Az egyik ló kirugott a hámból és oly szerencsétlenül rugta meg az asszonyt, hogy lábát törte és felsőtestén több sérülést szenvedett. — Lehocky István 10 éves lévai diák az udvaron petróleumos hordót gurított. A hordó a gyerekre esett és több helyen súlyosan összeütötte. — Bradkó Ilna 26 éves újbányai napszámosnő sarlózás közben mélyen belevágott jobb lábába, úgyhogy eszméletét veszítette és majdnem elvérzett. — Mindnyájukat a lévai kórházban ápolják.

Női kabátkelmék, kosztümszövetek, blúzselymek és angorák, valódi francia imprimék

férfiaknak ruha, felöltő és raglán kelmék a legnagyobb választékban.

— **A hivatalnok ne kereskedjen.** A hatóságok szigorú utasítást kaptak a kormánytól, hogy ne tűrjék a hivatalokban, hogy a hivatalnokok bármilyen kereskedelmi magánvétevényiséget fejthessenek ki. A rendeletet csak helyeselni lehet. A hivatalnok végezze hivatalos dolgait, a kereskedés az arra jogosított kereskedő joga.

— **Gázolt a teherautó.** Horvát József alsózssecsői kocsi 4 éves Sándor nevű fiacskáját az elmúlt héten az Erzsébet-malom lisszettel megrakott teherautója elütötte és keresztül ment rajta. A súlyosan sebesült kisfiút csak másnap szállították be a lévai kórházba. Állapota nem javul.

— **Gépirási munkát** otthonra jutányosan, a legpontosabb kivitelben vállalok. — Cim a kiadóban.

— **Új nóták.** A Magyar Zenealbum kiadásában a napokban jelent meg Koronty Sándor, a jónevű lévai zeneszerző két új dala: »Bocsásd meg, hogy... (Szili Mihály szövege) és »A szegedi határban... (Sasvári Henrik szövege). Két Ké értékű postabélyeg ellenében mindkét dalt megküldi a szerző (Léva).

— **Szigorúan büntetik a rémhírterjesztőket.** A legutóbbi napok eseményeivel kapcsolatban egyesek a legképtelenebb híreket terjesztenek és mint a legjobban informáltak nyilvánosan tárgyalják fantáziájuk elképesztő szörnyűségeit. A hatóságok a legerélyesebben lépnek fel ellenük és már eddig is többet súlyosan megbüntettek. Figyelmeztetünk mindenkit, hogy a hivatalos közleményeken kívül más híreszteléseknek hitelt ne adjon és olyanok terjesztésétől tartózkodjék.

— **Nem érdekelte a tárgyalás.** Zsida környékén hosszabb ideje tolvajbanda garázdálkodott, mely számtalan embert megkárosított. Nemrégiben a Verebnyei uton egy vásárra igyekvő kocsirol nagyobb mennyiségű ruhát loptak el, majd egy házba törtek be, ahonnan ágyneműket vittek magukkal. Ezenkívül több helyen baromfit loptak. A csendőrségnek sikerült a banda tagjait Lakatos János, Durász Mihály, Német József és Durász József személyében elfogni. A komáromi bíróság most tűzte tárgyalásra a tolvajok ügyét, de mivel a vádlottak nem jelentek meg a tárgyaláson, el kellett azt halasztani.

— **Cserkész fogadalom-tétel.** F. hó 26-án áldozócsütörtökön d. u. 4 órakor tartja a Koháry István cserkészcsapat ünnepélyes fogadalomtételét. Az ünnepély helye kedvező időjárás esetén a Piarista rendház kerthelyisége, rossz idő esetén a Kath. Kör nagyterme. A cserkészlet barátai és jóakarói figyelmét felhívjuk ezen ünnepségre, hogy minél nagyobb számban vegyenek részt rajta.

— **Lenyelt a kígyó egy kutyát.** A dél-afrikai fokföld egyik bányavárosában Schmidt Péter aranyásó házörző kutyájával különös eset történt. A kutya a kertben láncra volt kötve, hogy a házat őrizze. Éjszaka 6 méter hosszú óriáskígyó támadta meg. A kígyó a kutyát lenyelte és a lánca is a kígyóba jutott. Az aranyásó reggel a kutyája helyett hat méter hosszú kígyót talált a láncon.

— **Új okmánybélyegeket és ezüst 50 koronások kerülnek forgalomba.** Május elsején forgalomba kerültek az új csehszlovák okmánybélyegeket, melyeknek rajza különbözik az eddigiektől. Az új okmánybélyegeket, melyek az 1938 évszámot viselik, a következő filléres értékekben kerülnek forgalomba: 2, 4, 10, 20, 30, 40, 50, 60 és 80 fillér. A koronás értékek: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 10, 20, 30, 40, 50, 100 és 200 korona. A régi okmánybélyegeket szeptember 30-ig fokozatosan kivonják a forgalomból. Október 1-étől december végéig a pénzügyi hivatalok még ingyenesen becsereleik a régi okmánybélyegeket újakra. Együttal új ércpénzke verését is terbevétték. Az eddigi ércpénzke sorozatát az ezüst 50 koronás fogja kiegészíteni, melynek verését nem sokára megkezdik Körmöcbányán. Az ezüst tizkoronásokat valószínűleg néhét tizkoronásokkal fogják pótolni, úgyhogy ezüstben csupán 20 és 50 koronások lesznek forgalomban. A 25 filléreseket, amelyek nem váltak be, fokozatosan kivonják a forgalomból.

Érelmeszesedés, neurasténia, golyva, mirigy-csont-izületi és bőrbajknál, húdások, közhvényes-csuzos loboknál

CSIZ jód-bróm gyógyfürdő

Olcsó pauszál-árak az összköltségekkel az elő és utóidényben 14 napra Ké 760—, 21 napra Ké 1.1000 —

Otthon tartandó ivókúrákhoz **CSIZ jód-brómos gyógyvíz.** — Ismertető, gasználai utasítást küld a Fürdőigazgatóság **ČIZ-KUPELE, Slovensko.**

— **Az új tanonctörvény.** A gremiumok országos szövetsége egy emlékiratban kifogásolja elsősorban azt, hogy az új tanonctörvény tervezetét a jóléti minisztérium dolgozta ki, holott az inkább a kereskedelmi minisztérium hatáskörébe tartozik. De kifogásolja e tervezet több rendelkezését is. Így elfogadhatatlannak tartja azt, hogy a tanonc az első tanévben 25%, a másodikban 50%, a harmadikban 75% és a negyedik évben 85%-át kapja egy segéd fizetésének. Még helytelenebb volna az, hogy a tanonc heti munkaidéje 36 óra legyen. Ebbe az iskolában töltött idő is beszámíttatik. Egyforma elbírálás alá esik az iparos és a kereskedő tanonc. Az iparosok is ellenzik ezen tervezetet, mert kockára teszi a tanonc és tanítómestere közti jóviszonyt és nagyban megnehezíti, csaknem egészen lehetetlenné teszi a tanonctartást. Ami pedig nem lehet a törvényhozás célja.

Bucusz a színészekről Egy Habsburg és egy ezüstkanál

Pénteken reggel egy kis karaván indult el Léváról, a szlovenszkoji magyar színészek. Néhány hetes, nekünk rövidnek látszó vendéggáté után távoznak a városból. Reméljük abból a városból, amelyet rövidre szabott ittlétük alatt egy kissé meg is kedveltek. Baráti kézfogással bucsuzunk Tőlük, hosszú időre ismét nem látjuk egymást, sőt bizonyára olyanok is vannak a távozók közül, akiket már talán sohasem üdvözölhetünk Léván.

A színész mindig nehéz sorsot cipel, de különösen nehezett, szinte elviselhetetlent a szlovenszkoji magyar színész. És teszi ezt mindig derűsen, bizakodva, büszkén még akkor is, ha legbelsőbb énjét, magánéletét éri lelki, vagy anyagi inzultus. Szinte heroikus az a küzdelem, amelyet a liliputi jávadalmazással kell megvívnotok, hogy méltóan reprezentáljátok önmagotokat és azt a társadalmat, amelynek hozzátartozói vagytok. Panasz nélkül is tudjuk, értjük a szemetekben azt a néha-néha megvillanó bánatos tekintetet, ajkátok keserű rándulását és a bizakodását veszítő ember lemondó kézlegvintését. Pedig a magyar társadalom segíteni szeretne mostoha sorsotokon, amit azzal vél megtenni, hogy szorgalmasan látogatja a színházat, amelynek a lelkei vagytok. Szeretnénk Titeket az elégedettség mosolyával üdvözölni ismét Léván, minél előbb, minél hosszabb időre. Reméljük, hogy a menneji Pénz öfenségének földi helytartói addigra megnyitják a kegyes cselekedetek csatornáit és akkor velük nemcsak Ti, hanem mi is megleszünk elégedve: a szlovenszkoji magyar társadalom! A jó Úzletember bizonyára tudni fogja, hogy milyen sokat jelent a megelégedett vásárlóközönség...

— **Törvényjavaslat a szőlők kötelező regisztrálásáról.** A földművelési minisztérium javaslatot dolgozott ki a szőlőtermelésről és a szőlőtőkékkel való kereskedelemről, amelyet véleményadás végett szétküldött az egyes szervezeteknek. A javaslat elrendeli a szőlők kötelező regisztrálását és az új szőlők ültetését az országos hivatal engedélyezésétől teszi függővé. Erre a célra a minisztérium az országos hivataloknak megfelelő utasításokat fog adni. 200 négyzetméternél kisebb terület, valamint a szőlőskertek, amelyekben legfeljebb 200 tőke van, nem esnek regisztrálás és engedélyezés alá. A földművelési minisztérium állapítja meg az egyes fajtaikat, amelyeket az egyes vidéken, vagy községekben ültetni lehet. A kormány felhatalmazást kap a javaslatban, hogy rendeletileg szabályozza a szőlőtőkékkel való kereskedést. A községekben szőlőellenőrző bizottságok létesülnek, amelyek felügyeletet fognak gyakorolni az új rendek bevezetésétől kezdve.

— **Felavatták a zsidó hősök emlékművét** Vasárnap délelőtt Dr. Nathan Nándor főrabbi nagy koncepciójú, mély hatású beszéddel avatta fel a levai zsidó hitközség áldozatkészségéből a világháborúban hősi halált halt levai zsidók emlékére felállított minden egyszerűségében is impozáns emlékművet. A rossz idő dacára is nagyszámú közönség gyűlt össze az ünnepi aktushoz, kiknek soraiban ott láttuk a hatóságok és a hivatalok képviselőit is. A főrabbi szlovák és magyar beszéde után Dr. Fischer István mondott még igen hatásos emlékbeszédet.

— **Ujabb mélyfúrású kút Léván.** Az a körülmény, hogy a Kórház udvarán kitűnő bővizű kútat sikerült fúrni, arra indította a város vezetőségét, hogy a Kákai uti sarkán a Vojarovszky-féle vendéglő mellett mélyfúrású kútat létesítsen, részben tűzrendészeti, részben pedig azért, hogy az öntözőautó vizzel való ellátását egyszerűsítse.

(**) Ezüstkanalat lopott. Ez volt a teteje a békebeli vádagnak és volt idő, mikor karrierek omlottak össze, mert kiderítették, hogy valaki kolyókkorában, ahogy akkoriban mondták, ezüstkanalat lopott. Később valami humoros melléközöngéje támadt ennek az ezüstkanál történetének és az ezüstkanálra olyankor hívatkoztak, ha valakit alaptalan vádakkal zaklattak.

Most az ezüstkanál bevonult a történelembe és új nimbust kapott. Habsburg Félixet körözik és azzal vádolják, hogy ezüstkanalat és lepedőket lopott el a bécsújehelyi kadettiskolából, amelynek növendéke volt és amelyből hirtelen távozott el helyzetek és viszonyok változásával. A bécsújehelyi kadettiskola törzskönyvében csak annyi állott, hogy Habsburg Félix. Ez a Habsburg Félix azonban születése percében osztrák főherceg, magyar királyi herceg, Styria grófja és tudja isten még micsoda címekkel került be az anyakönyvbe. Sok mindent megértünk és sok furcsaságot láttunk, de az már mégis csak meglepő, hogy egy osztrák főherceg, akinek apja, őregapja, dédapja császár, valamennyi őse császár-király, uralkodó herceg volt, — ezüstkanalat lopott. El tudjuk képzelni, hogy a Habsburgok helyzete nem a legragyogóbb és az is el tudjuk képzelni, hogy elkövetkezik még az az idő, mikor nem is lesz olyan csoda, ha főherceg urak és főhercegasszonyok keserves munkával fogják a kenyériket megkeresni, úgy, ahogy más ember. De topni, pláne ezüstkanalat lopni, nem illik, se főherceghez, se kadetthoz, se jól nevelt urifühoz. Ez a szegény Habsburg Félix főherceg is, kadett is, jól nevelt urifüho is, eheznie mégse kell: mi a csudának lopott volna ezüstkanalat? Most körözik. Hivatalos körzvény mondja, hogy lopott és hivatalos körzvény sorolja fel azokat a tárgyakat, amelyeket állami vagyonból elulajdonított.

Hát ez nevetséges vád. Szegény fiatalember most bujkálhat a rendőrség elől. Nem valószínű, hogy a belga rendőrség a körözés alapján ki fogja adni, még kevésbé lehet arra gondolni, hogy valaha tárgyalni fogják a bíróság előtt az ezüstkanál történetét. Az egész vád csupán történelmi dokumentum és ez a vád szinte provokálja azt hogy keressük a hasonlatosságot a régi példák és az új vádak között.

— **Jöjjön Vihnyére!** Gyógyulást, üdülést és szórakozást nyújt. — Gyógyi: idegbenfalmakat, női bajokat, vérszegénységet stb. Gyönyörű vidék. Teljes penzio, fürdővel és gyógydíjjal együtt: június és szeptemberben 35.— Ké, július és augusztusban 36—44.— Ké.

— **Hát évre fogják az új adókönyvecskéket kiadni.** Mint értesülünk, az adófizetők által már régebben követelt új adókönyvecské kiadása csak az év végén fog megtörténni, mert előzőleg ugyanis mintegy öt és fél millió adófizető részére kell új adózási számlapot felfektetni. Az új adókönyvecskéket egyszerűsítik és ezáltal nagymértékben megkönnyébbítik úgy az adókövető hatóságok, mint az adófizető közönség számára a fizetendő adó nyilvántartását. Egyébként javasolják, hogy az hat évi időtartamra szóljon.

— **Vigyázat a levélbélyeg felragasztásánál.** 1 korona büntetést kell fizetni a címzettnek, ha olyan levelet kap, amelyiken a bélyeg rosszul van felragasztva. A levélbélyeget ugyanis csak a boríték címzéses oldalának jobb felső sarkába szabad ragasztani. Aki nem oda ragasztja, hanem például a boríték hátrára, az kárt okoz a címzettnek, mert a rossz helyre ragasztott bélyeget a posta nem veszi figyelembe s az 1 koronát a címzetten veszi meg.

— **Kéthónapi külföldi tartózkodásra kaphatnak a nyugdíjasok engedélyt.** A miniszteri központi hivatalok a napokban értesítették ki az alárendelt hivatalokat és intézményeket, a nemzetgyűlésnek 1937. év december havában a nyugdíjasok külföldi tartózkodására nézve hozott határozatáról. Mint tudvalevő: e határozat felhívta a kormányt, hogy rendelje el az alárendelt hivataloknak, miszerint a nyugdíjasoknak — egy naptári éven belül két hónapig — külföldi tartózkodását jóvákaratulag engedélyezzék.

Emlékezzünk csak vissza, hogy egyszer már volt egy Habsburg főhercegnő, aki forradalmi időkben bíróság elé került. Ennek a Félix gyerekek egyik ösnagynéje, az a bizonyos Mária Antoinette, akinek élete történelem és akinek élete nagy bizonyágtétel amellet az igazság mellett, hogy nagy időkben kis, gyenge emberek együtt nőnek az idővel és nagy emberek lesznek. Ez a Mária Antoinette, Franciaország királynője, könnyelmű, csacska, pénzszőrő, hiu asszonyka volt, amíg tartott a rokoko nagy farsangi bálja és királynő, politikus, több, amint Mirabeau, a forradalom titánja mondotta: az egyetlen francia férfi volt az egész francia udvarban, ahogy megkezdődött a forradalom véres tánc. Ez az asszony próbálta meg a lehetetlent, szembeszállni a forradalmi erőkkel és erre az asszonyra zúdul rá a forradalmi minden gyűlölete, mert királynő volt, mert Habsburg volt. Az osztrák asszony volt. Ezt az asszonyt a forradalmi törvényszék előtt nemcsak azzal vádolták, hogy lövett a népre, hogy pazarolta a francia pénzt, hogy el akarta adni Franciaországot az idegeneknek, hanem azzal is, hogy viszonyt folytatott a saját fiával. Ennek a vádnak a szörnyiségében, ennek a vádnak aljasságában még mindig volt valami tragikus nagy. Mária Antoinette ezt a vádat éppen ezért könnyen elintézte, mert tragikus nagysággal a francia anyákra bízta az ítéletmondást és megbélyegezte azokat, akik ezt a vádat kovácsolták ellene.

A Mária Antoinette elleni vádban volt valami elemi erejű gonoszság, fékezhetetlen gyűlölet, izzó forradalmi levegő. Nem állni meg a legszentebb előtt sem, nem tisztelni a királynőben az anyát és a nőt. Ez kockázat volt, vakmerőség, veszedelmeknek a vállalása, hiszen a vádlók mind a vérpada kerültek, mert a forradalom nem bocsátotta meg nekik a vádnak ügyetlenségét és ostobaságát. Az ezüstkanál-vád csak tréfa, bürokrata agyának fantáziája, kispolgárok nekilövlása. A mostani vádlók nem fognak vérpada kerülni, legfeljebb kinevetik őket. És ez rendjén is van így, mert az ezüstkanál-vád csak vicc, gyenge vicc, kispolgári vicc, amelyen jólesik egyet nevetni.

Ha nem volna nagyon szomorú...

SPORT

— **LTE—IFC 1:1. Ipolyság.** A mérkőzés a bíró vonatának késése miatt fél órával később kezdődött. Egyenlőtlen küzdelem volt, amely eredményt nem hozott, még a kétszer 15 perces meghosszabbításban sem. A hosszasan elhúzódó mérkőzést a bíró a sötétség miatt idő előtt kénytelen volt lefújni. Valószínűleg a mérkőzést csütörtökön újrajátszák. Az LTE és a mezőny legjobb embere Jancsó kapus volt.

— **SK Levice — Tapolcsányi Juventus 3:2.** Nehéz győzelem, az utolsó percek eredménye.

Boleman Judit az LTE kiváló hölgyvivője a világbajnoksági versenyen a 8. helyen végzett. Eredményes küzdelme a legszebb reményekre jogosítja.

Születés, házasság, halál:

Születés. Kovács József és Sáróczy Julianna fia Sándor. Bottlik Miklós és Varanai Erzsébet fia Miklós. Kelecsényi Rezső és Simonyi Vilma fia Rezső Róbert. Szücs Ernő és Porubszky Mária fia Sándor. Zilai Béla és Szücs Erzsébet fia József, Paulik János és Kliment Mária fia Lajos.

Halálozás. Uhnák Jakab 75 éves Biely Anna 15 hónapos, özv. Missik Józsefné szül. Lauko Mária 90 éves, Biely Márk 7 éves, Benyo József 3 éves.

Az örök ember

»Semmi sincs új a nap alatt« — mondotta valamikor egy arab bölcse és bizony igaza volt.

Évezredek suhantak el az emberiség feje fölött, a földön azóta sok minden megváltozott: a puszták vágató lovaiból szelíd, művelt emberek lettek, csendes családi tűzhelyet alapítottak, a tudomány kisedés csíráját óriási fává növelték, magasan szárnyalt az emberi művelődés — és mindezt elpusztította időnkint a föld geológiai forradalma.

Évezredek óta az ember mindig csak: ember, erényeivel és hibáival.

Irigység, gyűlölet, nagyravágyás, jóakarát, szelidség: íme ez az örök ember.

A Mindenható kiszámíthatatlan idővel ezelőtt közénk dobta az éhséget, a szerelmet és azóta e kettő mozgatja az emberiséget, ez a két fonál vezérli a föld urát: a többi mind — ezekből származik.

A mai ember — ember volt évezredekkel ezelőtt is, akár a végtelen rónákon vágatott, akár hatalmas városaiba zárkózott.

Az idő kereké halad, halad igen gyorsan, de az ember természetrajza ugyanaz, mint volt évezredekkel ezelőtt.

Felkapunk egy jelszót, ujjongunk, szerelmeseink leszünk bele, azt hisszük, hogy ez új, pedig dehogyan új, az öreg föld kérge alatt sok a bizonyíték, hogy semmi sem új. Közénk dobnak egy eszmét, diadalmammal hangoztatjuk, hogy ezt az emberiség eddig nem tudta, pedig dehogyan: menjetek a föld alá, meglátjátok, hogy nem új.

Az ezme, ha millióféle is, kiröppent már régen az ember agyvelejéből, a szépség, a legelső, a legfenségebb — kikerült régen az Alkotó műhelyéből.

Az emberi műveltség összes tényezői, az emberi viszonyok összes életfeltételei, mind megvoltak évezredekkel ezelőtt, hol csirában, hol kifejlődve. Fogamzóttak, fejlődtek, elpusztultak, mint az ember maga.

Az ifjú föld nem ismert maga fölött urat, fölösleges erőit kibocsátotta magából és rettenetes forradalommal elpusztított mindent, csak egy csíra maradt meg, békés időben újra növekedett, azután újra elpusztult, ismét növekedett, ismét elpusztult — csak az ember maradt meg jó és rossz ösztöneivel, büneivel, erényeivel, fájdalommal és örömeivel.

Az ember maradt meg. Műveltsége gyarapodott, leigázta a természetet, úrrá lett mindeneken, csak saját magát nem tudta megfékezni, a maga indulatait nem tudta megzabolázni.

Még most is ösztönök uralják lelkületét, még most is ellenségének tekinti felebarátját és ellene vívja legádázabb küzdelmeit.

Kárörömmel nézi másnak pusztulását, vak önszeretetében csak magával törődik, csak a saját érdekeit látja és istápolja, csak magának él és szemrebbenés nélkül szemléli embertársa romlását.

Íme: ez az örök ember, mely volt, van és lesz. (ks.)

Ha előfizetése nincs rendben — rendezze!

Az állati fertőző betegségek elleni védőoltások propagálására alakult szlovenszkoji állatorvosok szövetsége által megszabott

Feltételek,

melyek alapján kártérítés jár azon ojtott és biztosított sertésekért, amelyek az 1938 évben sertésorbánban elhullottak avagy kényszervágattak.

1. A fertőző állatbetegségek elleni védőoltások propagálására alakult szlovenszkoji állatorvosok szövetsége biztosít állatorvos tagjainak kárpótlást a sertéstulajdonosok részére azon károkkért, amelyek sertésorbán elleni ojtás következtében beállottak, ha minden ojtott sertés után befizetett 2.— Ké biztosítási járulékot.

2. Ilyen módon lehet ojtani sertés-kereskedők, mészárosok és hentesek kivételével minden sertéstulajdonosnál. Több mint 30 daraból álló tenyészetekben az ojtás előtt a szövetséget elnökségének jóváhagyása kikérendő.

3. Azon községekben, ahol a múlt évben sertéspestis és sertésvész tünetei között tömeges elhullás fordult elő, illetve azon udvarokban, ahol a fent nevezett betegségek előfordultak, sertésorbán ellen csakis az setben szabad biztosítással ojtani, ha az előzetes szimultán ojtás után legálább 21 nap, legkésőbb 5 hónap (elválasztott sertések, süldők) illetve 10 hónap (felölt sertések) telt el, azaz a feltételezett immunitás idejében. Száj- és körömfájással fertőző községekben az orbán elleni ojtás kárpótlási biztosítással nem végezhető.

4. A kártérítés előnyével járó védőoltás csakis a Státny diagnosztický a serotherapeutický vet. ústav v Ivanoviciach n.H. által készített anyaggal fogamatósítható csak Lorenz módszere szerint és pedig egyszerű ojtással (szérum és kultúrával) vagy kétszeri ojtással (1 ccm kultúra 2—4 héttel az első ojtás után való alkalmazása). A sertésorbán elleni szérumot nem szabad semmiféle más anyaggal keverni.

5. Aki ezen akció előnyére igényt tart, köteles ojtani az udvarban levő összes sertéseit a vemhesség utolsó havában levő kocák, szoptató kocák és szopós malacok kivételével ugyanazon eljárással (egyszeri vagy kétszeri ojtás). A később beszerzett darabokat a jelen feltételek szerint idejekorán utólagosan kell ojtani.

6. Ha az ilyen védőoltott sertés orbánban vagy ennek gyanújában megbetegszik, a tulajdonos vagy ennek helyettese köteles a községi bírót erről értesíteni és az ojtást végzett, vagy a legközelebbi állatorvost azonnal elhivatni. Az állatorvosnak járó utókötséget az állattulajdonos, a gyógyítószóhoz elhasznált gyógyszerumot az állatorvosok egyesülete fizeti. Gyógyójtást az egyesület költségeire egyszer, csak kivételesen, szükség esetén kérészer lehet végezni a »Státny diagnosztický a serotherapeutický vet. ústav v Ivanoviciach n.H.« által kiadott utasításban foglalt adagolás szerint. Gyógyító ojtásnál esetleg felhasználható nagyobb adagot az egyesület nem térít. Ugyanazon tulajdonos már azelőtt ojtott sertéseinek kényszerójtása csak a tulajdonos költségeire végezhető.

7. Az ojtott állatok komoly megbetegedése esetében a tulajdonosok az eljáró állatorvos javaslatára az ilyen állatokat idejekorán levágni, ezt a községi bírónak és legrovidebb úton (távíratilag, telefonon, küldőnccel) a járási hivatalnak bejelenteni kötelesek, hogy a további eljárást a hivatalos állatorvos megindíthassa. Ugyanígy kötelesek a tulajdonosok jelentést tenni, ha a sertés elhullott vagy kényszervágatott előző állatorvosi vizsgálat nélkül.

8. Azon esetben, ha a kényszervágott sertés húsának vizsgálatát, vagy az elhullott állat boncolását a tulajdonos által hívott állatorvos végzi, az előbbi szakaszban előírt bejelentési kötelezettség elmarad.

Igazság a kereskényi mészről

Bizonyára próbálkozott vele már Ön is. - Tudja tehát, milyen kiadós, azért olcsó. Ma bátorkodunk Önnek megemlíteni, mennyire kedvelik az építésszek, kereskedők és gazdák. 1937-ben a megrendelések özönét kaptuk.

Két és félannyit

szállítottunk le belőle mint 1936-ban. Ez már jelent valamit. Minőségét nem szállítjuk le. Rendelkezésére állunk vele Önnek is bármilyen mennyiségben. Megrendeléseit megelőgedésére intézi el

Martin Drdoš mészegető Velké Krkany

Mész — mészpor — kereskényi mésző

9. A kártérítés az ojtást végzett állatorvosnak kérvényére lesz kifizetve, de csakis olyan sertésekért, amelyek sertésorbán következtében 120 napon belül egyszeri ojtás után és 180 napon belül kétszeri ojtás után az utolsó ojtás napjától számítva megbetegedtek és elhullottak, illetve levágtattak.

10. A kártérítés a hivatalosan megállapított holt súly szerint lesz átszámítva és kifizetve (az elhullott daraboknál a hulla leméréseivel, a kényszervágottaknál a belsőszekek nélküli hús leméréseivel) és a tényleges súly 20%-nak hozzászámításával) a nagyobb szlovenszkoji városok vágósertések átlaga szerint és pedig:

a) az elhullott és kényszervágott darabokért, ha a hús fogyasztásra nem bocsájtott, a becárnak 80%-a,

b) az olyan állatokért, melyeknek a húsa fogyasztásra lett bocsájtva és a tulajdonosnak a saját háztartásbani használatra lett meghagyva, a becárnak 40%-a,

c) ha a hús értékesítve lesz, a bevett összeg és 80% közti árkülönbség lesz kártérítésként kifizetve, azonban sohasem több a becárnak 40%-nál.

11. A kártérítés csak akkor lesz kifizetve, ha a sertésorbán hivatalosan meg lesz állapítva és a »Státny diagnostický a serotherapeutický vet. ústav v Ivanoviciach n.H.« meg lesz erősítve.

12. Azon károkkért, amelyek nem sertésorbán hanem más fertőző betegség következtében állottak elő, a szövetséget fizető képessége szerint nyújthat segélyt a becserék 40%-ig. Károkkért, amelyek száj- és körömfájás vagy más nem járványos betegségek (tünetetés, fulladás, láb törés és hasonló betegségek) folytán bekövetkeznek, segélyek nem nyújthatnak.

13. Ha a sertéstulajdonos, vagy ennek helyettese az állatorvos által javasolt súlyos beteg állatok levágásáról és feldolgozásáról nem gondoskodik, a kártérítés a jelen feltételek 10b) bekezdése szerint lesz megállapítva.

14. A kártérítési igény elvész, ha az említett feltételek valamelyike nem lesz betartva.

15. Az ojtott sertések eladásával vagy ajándékozásával a kártérítési igény az új tulajdonosra nem száll át.

16. Az elhullott, illetve kényszervágott darabokért járó kártérítés, az ojtást végzett állatorvos — Srdzenie zverolekárov — tagja kérvényére, közvetlenül az állattulajdonosnak lesz kifizetve.

17. Ezekre a feltételekre az ojtást végző állatorvos mindegyik állattulajdonost figyelmeztetni köteles, a tulajdonos kötelessége az ojtást végző állatorvost az ojtás előtt figyelmeztetni, ha az udvarban valamilyen sertésjárvány uralkodik.

18. Ezen feltételek érvényesek azon kárpótlási biztosítással egybekötött orbán elleni védőoltásokra, amelyek az 1938 évi március hó 14. után eszközöltetnek. Minden más feltétel, amely ezen feltételekkel ellentmondásban volna, egyuttal hatályát veszti.

Bratislava, március, 1938.

Az állati fertőző betegségek elleni védőoltások propagálására alakult szlovenszkoji állatorvosok szövetsége Bratislavában.

ÜZLETI HÁZ

Bát községben jutányosan eladó. — Jövedelmező befektetés. Cim a kiadóhivatalban.

Kihalt kertek . . .

A fagy és a monilia nagy károkat okoztak a barackosokban

Az őszi és téli kedvezőtlen időjárás igen nagy károkat okozott a gyümölcsösökben. A hosszú őszi esőzések késleltették a fák beérését és ez azoknak a fagy iránti érzékenységét csak fokozta.

Vidékünkön 27 C fok volt a legalacsonyabb hőmérséklet és hatása most érezhető egyes gyümölcsfajta esetén. Az erős fagyok különösen a fiatal telepítéseket tettek nagy kárt, főleg pedig a kajszibarack, őszibarack, édes mandula, körte, dió és szőlő szenvedett. A fagyás az egyes gyümölcsfajta teljes vagy részleges volt és különösen az utóbbi okoz most nagy gondot a termelőknek. A fagyos fák kihajították és szomorú látványt nyújtanak már fonnyadó leveleikkel és száraz részekkel.

A téli erős hideg következtében a virágrügyek is szenvedtek és általában a virágzás gyenge volt. A kései fagyok a már megtermékenyült virágokat megsemmisítették és annak idején még — 7 C. fokot is jeleztek, úgyhogy minden védekezés hiábavalónak bizonyult.

A termelők igyekeztek a modern gyümölcset minden tudományát igénybe venni és számos azoknak a barackosoknak a száma, ahol ezidén speciális kályhák — koksz és kátrány fűtésre berendezve — fűstöltek.

Óriási látványt nyújtott egy kajszibarackos közel 600 kályhája, mely fűstfelhőbe burkolta a virágzó barackfát. Azonban a technika ezáltal kevésnek bizonyult.

A korai eperfajták első virágai és bimbói lefagytak és kis termésre van kilátás a kései fajtákkal szemben, melyek kedvező időjárás esetén jó termést adhatnak. A legkevesebb szenvedett kárt a ribizli és egres, míg viszont kajszibarack ezidén nem lesz.

Érdekes megjegyezni még, hogy voltak gondos kajszibaracktermelők, kik egész fákat, vagy azok ágcsúcsait betakarták. Fáik gyönyörű és teljes termésre mutatnak.

A nemes őszibarack és mandula szenvedett a legjobban és ezidén termésre nincs kilátás.

Cseresznye és meggy szintén alig lesz vidékünkön, míg szilva és ringlóból gyenge termésre számíthatnak. A kései körte és alma termés minden valószínűség szerint megmaradt.

A kajszifák helyzete sok helyen szomorú és számos esetben lépett fel a monilia gombabetegség. Gyakran összetévesztik a kora tavaszi fagykárokkal. Tipikus ismertető jele a virágok, hajtások, valamint a levelek hirtelen fonnyadása. Ez a gombabetegség rohamosan terjed és fertőzi az egészséges fákat is. Egyébként is a legerősebb betegség a kajszibarackfáknak és ezért előre kell, hogy védekezzünk ellene.

A tavaszi ködök és esők csak kedveznek a monilia terjedésének és infekció esetén az elhaló hajtásokat és termőnyársakat, vagy ágcsúcsokat azonnal levágjuk majd gondosan összeszedve elégetjük.

Ha már az őszi és tavaszi permetezést elmulasztottuk a kajszifáknál, úgy most sürgősen permetezzünk 1 százalékos Bordói-lével (rézgalic és méz oldata).

A hideg és esős idő következtében az őszibaracknál levélfordosodás mutatkozik, 1 százalékos kénpreparátummal védekezzünk (Herbar, Polybarit, stb.) és a fodros leveleket lecsipve elégetjük.

WINTER ISTVÁN.

»LÉVAI UJSÁG« gazdasági, kulturális és kritikai hetilap, megjelenik minden szerdán. — Főszerkesztő: Dr. STRASSER ELEMÉR. — Felelős szerkesztő és kiadó: AKÜCS ERNŐ dipl. agr. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Léva, Stúr u. 3. Telefon 19. — Előfizetési díj: egészévre: 48.—, félévre: 24.—, negyedévre: 12.— Ké, egyes szám ára 1.— Ké. Három példány megtartása 1/4 éves előfizetésnek számít. Hirdetési tarifa szerint a kiadóhivatalban adhatók. Gyakori hirdetőknak engedély. — Kéziratokat nem adunk vissza. — A postabélyeg használatát a bratislavai posta- és távirányozgatóság lévai feladóléval 109.976. V — 1934. szám alatt engedélyezte.

Hírek mindenfelől

Derkacs János békényi tanító két éves kis gyermeke eltűnt. Hosszas keresés után kiderült, hogy a kislány az udvarban lévő és az esőzéstől megáradt gödörbe fulladt. — Az ötmilliórdos francia nemzetvédelmi kölcsönt, melyet az egyik reggel bocsátottak jegyzésre, délben már teljes egészében lejegyezték. — Buzelka Mihályt, Szlovenszko új katolikus püspökét vasárnap szentelték fel Rómában. — A Szentatya nunciust nevezett ki a Franco-kormány mellé és így elismerte Franco tábornok kormányát. — Száz amerikai repülőgépet rendelt a francia kormány. — Megtalálták Miksa mexikói császár elsüllyedt hajójának mesés értékű kincseit. A hajó 599 darab súlyos aranyrudat és a mexikói koronát vitte, azonkívül 600 láda elsőrangú jamaika rum és százezer dollár értékű mahagonifa volt a rakománya. — Angol kölcsönt kap Törökország. — Znaimban letartóztattak egy rablóbandát, amely 60 rablótámadást követett el. — A pápa császárra koronázza az olasz királyt, ha Mussolini kibékíti a Vatikánt Hitlerrel. — Egy amerikai csodafodrász egyszeri hajvágással életfogytiglan hullámossá teszi a nők haját. — Külföldön készült államellenes röpíratokat terjesztenek Cseh és Morvaországban. — Junius 30-ig minden családnak be kell szereznie a gázmaszkot, 83 koronába kerül s kötelező gázálar. — Két hónapon belül Olaszországban távoznia kell állásából minden nőtlen vagy gyermektelen, vagy özvegy polgármesternek, alpolgármesternek, községi tanácsosnak és gimnáziumi igazgatónak. — 11.000 zarándok utazik Szlovenszkról a budapesti eucharisztikus kongresszusra. — A lipótszentmiklósi CPO tagjai egy padlásvizsgálat alkalmával a gerendák között rongyokba burkol csecsemű holttestet találtak, mely már több éve feküdt ott. — Törökországban Diarbekiruban heves földrengések pusztítottak, melynek következtében 85 ház omlott össze és igen sok ház megrongálódott. — Prohászka Alfonz 25 éves pozsonyi adótitviselő agyonlőtte édesapját, mert az többszöri kérésre sem akart visszatérni elhagyott családjához. — Horogkeresztes propaganda miatt letartóztattak egy hatodikos gimnazistát Beregszászon, de hamarosan felmentették. — A londoni divathölgyek a legújabb divát szerint apró repülőgépmoделleket hordanak kalapjukon. — Esztergomban Kucsera József dorogi bányalakatos felesége, mert összeveszt a férjével, megölte két gyermekét, utána saját torkát vágta el. — Prágában kipellengérezik a nemfizető könyvvásárlókat. — Harmincévi fegyházra ítélte a lőcsei esküdtbírósg Kopcsák Péter sambroni gazdaleányt, aki bosszúból agyonütött egy falujábeli legényt. — Rosszul lett kerékpárján és lezuhant Teply Géza 64 éves nyitri magántitviselő. Olyan szerencsétlenül esett le, hogy nyakcsigolyáját törte és rövid haláltusa után kiszenvedett. — Anglia és Mexikó között megszűnt a diplomáciai viszony. — Megbukott a karlsbadi és marienbadi tavaszi fürdőszézon. — A szlovákok saját ezredeket követelnek. — Szovjetországban újabb 24 halális ítéletet hoztak. — Újabb Habsburg-házasságot kötöttek; Habsburg Károly főherceg Bécsben feleségül vette Bálványosi-Hatzger Krisztinát, egy földbirtokos leányát. — A szlovenszko mezőgazdasági ipari részvénytársaság 56 millióért megvásárolta a díszégi cukorgyárat. — Megkötötték a magyar-lengyel légügyi szerződést. — Londonban a földalatti vasuton nagy összeütközés történt, melynél 7 személy meghalt és 29 megsebesült. — Pápen volt bécsi német követ titkáranak, báró Ketterlnek holttestét megtalálták a Dunában. Általános fel fogás szerint a nációk gyilkolták meg, mert sokat tudott Ausztria bekebelezésének kulisszatitkaiból. — Barykin orosz tanár új szérumot talált fel az influenza ellen, mely 24 órán belül megszünteti a betegséget. — Magyarországon eltiltják a köztisztviselők politizálását. — A Prága közelében levő Slany községben Chlupsa Václav 27 éves munkás veszekedés hevében agyonlőtte feleségét, majd annak holttestét feldarabolta és a közeli erdőben elásta. — Az olaszországi aosta-turini vasútállomás közelében a vonat elütött egy autót, melyben egy házaspárült három gyermekével. A férj, feleség és a két gyermek szörnyethalt, a harmadik gyermek életveszélyes sérülést szenvedett. — 1300 kilométer hosszú új uccák létesülnek Londonban. — Hodzsa miniszterelnök résztvesz a köztársaság pozsonyi jubileumi ünnepségein. — Angliában 500 milliót, Amerikában 3 milliárdot adnak ki évente kutyákra. — Börtönbe juttatta kedvesét Kovács Polana 36 éves borhalmi asszony, hogy férje vádjaitól szabaduljon, a szerető szerint a férj egy pipáért adta el neki feleségét. A hamisan vádaskodó asszonyt két és fél évi börtönre ítélték. — Puccsot lepleztek le Mexikóban, külföldről küldtek repülőgépeket a felkelőknek. — Franciaországban katasztrófális szárazság pusztít, már hat hónapja nem esett az eső és így Páris az ivóvíz hiány veszélye fenyegeti. — Anglia áldozatokra hajlandó a béke érdekében s visszaadja Németország gyarmait, azonban Németországnak garanciát kell adni arra, hogy nem bolygatja meg a világ békéjét. — Huber János 28 éves németországi artista mutatványai közben lezuhant a pozsonyi Redoute kávéház trapézáról és súlyosan megsebesült. — A berlini kormány vízumkényszerrel léptetett életbe Németország és Magyarország között. — Jugoszláviában 150 németet letartóztattak államellenes nacionalista propaganda miatt. — Marseillen összeült a nemzetközi női konferencia a békéért és a fasizmus ellen. Több mint 500 delegátus gyűlt itt össze a világ minden tájáról. — Rendszeres légi közlekedés indul meg Budapest-Varsó között Csehszlovákián keresztül. — 18 millió dollár örökölt Wawrzeniákné lengyel asszony. — Rotterdamban egy bérház beomlott. A romok alatt 8 ember lelte halálát, a katasztrófának ezenkívül 40 súlyos sebesültje van. — A közeljövőben a realiskolák megszűnnek és technikai gimnázium nevet vesznek fel. — Anglia megépíti Magyarországon a Duna-Tisza csatornát. — Az Egyesült Államok egyik legnagyobb és leggyorsabb utasszállító repülőgépe Los Vegas közelében hatalmas ködbe került és lezuhant. A gépen 9 utas pusztult el. — Növekvő feszültség van Róma és Páris között. Olaszország csak akkor békül ki, ha Franciaország szakít a szovjetszövetséggel. — Eszterházy Ferenc írók, festők és zeneszerek számára művésztelepet alapít Tatán. — Meggyilkolták Pajdics János zemplénszini Dara község legmódosabb gazdáját. Mint vádlottakat letartóztatták az áldozat feleségét és annak udvarlóját. — Pünkösöd után kezdődnek meg a csehszlovák-olasz kereskedelmi tárgyalások. — A Sydneyben rendezett háztartási kiállításra a főzőversenyt az egyetlen férfiversenyző L. Duckoworth nyerte. A győztes mindössze öt hónap óta foglalkozik főzéssel. — Felsővíznyicén egy 15 éves pásztorgyerek szivenszúrta barátját, mert az kövekkel felzavarta a forrás vizét. — Elhalasztották a ruszinszko községi választásokat, csak ősszel lesznek Kárpátalján. — A Vatikán diplomáciai jegyzéket intézett Mussolininéz Hitler olaszországi látogatásával kapcsolatban, amelyben kifogásolja, hogy Hitler római látogatása során a keresztény ellenes horogkereszt került a katolikus Róma uccáira. — Halálraítélte a bécsi bíróság Marek Mártát, aki férjét, egyik gyermekét és két távolabbi rokonát patkányméreggel meggyilkolta, hogy a biztosítási összeghez jusson — Borzalmas családirtást követett el Mosonszentjánoson Herzog József gazdálkodó, aki felesével és borotvával végzett apósával, anyósával, feleségével, kislányával és önmagával. Tettét azért követte el, mert felesége elhagyta.